

ELOFIZETES
HELYBEN ÉS VIDEKEN
 Egy évre ... 180 Lei.
 Fél évre ... 90 Lei.
 Egy negyed évre 45 Lei.
 Egy hóra ... 15 Lei.

Külöttéri közlemények
 megállapodás szerint

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG
 Aradi és csanádi egyesül
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 82.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Résvégy
 Társaság.
 Boulevardul Regala Ferdí
 nand L. (József tőh-ut 22.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1921

Főszerkesztő
Staubert József.

Szombat, február 19.

Hétfőn kezdődik a bonok beváltása.

Az aradi pénzügyigazgatóság ma hivatalosan közölte, hogy a bonbeváltás február 21-én, hétfőn délelőtt kezdődik. A bonok ellenértékét az aradvárosi adóhivatal pénztáránál fogja az aradi közönség megkapni. A beváltás és az összegek kifizetése teljeseen úgy történik, mint szeptemberben a koronák beváltása alkalmával. Ezuttal is sorszám szerint jelennek meg a bontulajdonosok a városi adóhivatal pénztáránál, ahol személyazonossági igazolványt és adóívet köteles mindenki bemutatni. A koronabeváltásnál kapott sorszámok érvényesek most is, amely sorszámokat tudvalevőleg a személyazonossági igazolványokra vezettek rá annakidején. Az aradi adóügyi osztály minden nap közhírré fogja tenni, hogy milyen számú bonokat vált be a következő napokon. A pénzt csak személyesen lehet felvenni. Inokolt esetekben ettől eltekintenek, azonban szabályszerű nyilatkozást kell bemutatni annak, aki a bontulajdonos helyett a pénzt felveszi. Az aradvárosi adóügyi osztály széleskörű intézkedéseket léptet életbe, hogy a bonbeváltás minél simábban lebonyolítható legyen. A hivatal tisztviselőit, mindaddig, amíg a bonbeváltás befejezve nincs, délutáni munkára berendelték. Négy vagy öt pénztárt állítanak fel, hogy a kifizetés minél gyorsabban történhessen. Az adókerületek délelőtt és délután dolgozó tisztviselői azokat a bizonyítványokat készítik el, amelyek az adófizetésről nyújtanak tájékoztatást és amelyek nélkül nem fizetik ki a bonok összegeit. A hivatal vezetősége arra számít, hogy a pénzügyigazgatóságtól megkapja az összes bontulajdonosok részletes jegyzékét és e jegyzék alapján hivatalból elkészíti az összes adóbizonylatokat. Ezzel a feleknek sok utánjárás akarnak megtakarítani, mert nem kell senkinek a hivatalban megjelenni és adóbizonylatot kérni. Hanem minden bontulajdonos aznap, mikor sor kerülne rá, reggel megjelenik az adóhivatalnál és ott megkapja készen a kimutatást. Ez egyszerűsíti az egész eljárást, mert a kérdéses okmányokkal akadálytalanul el lehet a pénztárhoz menni és a pénzt felvenni. Ha a fél adóval tartozik, azt a beváltó pénztár a bon-

összegéből levonja. A bonbeváltás hoz szükséges pénzt a Banca Nationala oradeamarei (nagyvárad) fiókjától hozzák Aradra. Mint a

mult alkalommal, ezuttal is autóval hozzák el a bankjegyeket. A pénzt hozó autó holnap délután érkezik Aradra.

Starcea a román-magyar közeledésről.

Budapesti híradás nyomán megírtuk, hogy Starcea ezredes, budapesti román követ Trifu román főkonzullal és Marghilescu román katonai attaséval Budapestre érkezett. Starcea követ tudósítónk előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Minden erőnkkel azon leszünk, hogy a legjobban és a legbarátságosabban kiépítsük a két államnak egymásközötti vonatkozásait úgy politikai, mint gazda-

sági és ezzel összefüggésben finandciális téren. Megérkezésünkkel most már lehetségessé vált, hogy megkönnyíthessük a Románia, illetve Erdély és Magyarország közötti forgalmat. Felvagyok jogosítva arra, hogy látta-mozhassam, illetve kiadhassam az utleveleket. Ezentul nem kell a bu-carestii külügyminiszterhez küldeni az utleveleket jóváhagyás végett.

Elhalasztják a londoni konferenciát

LONDON. A február 21-re kitűzött antant konferenciát állítólag el fogják halasztani, mert az angorai török delegátusok utazási nehézségek miatt abban az időben nem lehetnek jelen a konferencián.

RÓMA. Ugy tudják, hogy a londoni konferencia első napján a török kisázsiai kérdést fogják tárgyalni.

PÁRIS. A portorosei konferencia március 15-én kezdődik. A konferencián szönyegre kerül a középeurópai probléma is.

BERLIN. Simons német külügyminiszter egyik beszédében kijelentette, hogy Lloyd-George, Bland és Sfirza nem ismerik annyira Németország jelenlegi helyzetét, hogy meg lehessen győzni őket arról, hogy Németország nem tud fizetni.

Csernoch nem koronáz új királyt.

A Bécsi Magyar Ujság azt írja, hogy Habsburg Károly néhány héttel ezelőtt Csernoch János magyar hercegprimáshoz levelet intézett, amelyben azt a kérdést veti fel, vajon március hónapja nem lenne alkalmas arra, hogy ismét elfoglalja a magyar trónt. A levél még arról is értesíti a hercegprimást, hogy az antant részéről semmitől sem kell tartani, mert a Habsburgok elleni hangulat Angliában és Franciaországban már enyhült. Csernoch állítólag már válaszolt is a levélre és kijelentette, hogy ő mint Magyarország hercegprimása semmi körülmények között sem kapható arra, hogy mindaddig, amíg Magyarország törvényesen megkoronázott királya él vagy saját akaratából nem mond le a trónról, bárkit is Magyarország királyává koronázzon. Még abban az esetben sem teszi szent István koronáját más ember fejére, ha ezért hercegprimási állásától el is mozdítják. Ha akad Magyarországon

olyan főrangú pap, aki mást koronáz meg, mint Károly királyt, ő a maga részéről ezt a törvénytelenül megkoronázott királyt ellenkirálynak fogja tekinteni és minden engedelmséget megtagad.

A közuti közlekedés

(Nyilvános pályázatot hirdet a város.)

Az Aradi Közlöny felhívta a város vezetőségének figyelmét arra, hogy a közuti közlekedés kérdését csak úgy lehet a város és a közönség érdekeinek szempontjából megoldani, ha a közuti közlekedés bérbeadására nyilvános pályázatot irnak ki. Álláspontunkat a város vezetősége elfogadta, ami kitünik abból, hogy a műszaki bizottság holnap délután tartandó ülésén határmapot tűz ki a közuti forgalom lebonyolítására vonatkozó ajánlatok beadására. Eddig már négy pályázó jelentkezett. A

pályázat március végén jár le, azután a szakbizottságok sorra vizsgálják a beérkezett ajánlatokat s végül a városi tanács fog érdemben dönteni. Értesülésünk szerint a Hegyaljai Villamosvasut szintén ajánlatot nyújt be és ebben körvonalazni fogja azt, hogy amennyiben a vasuttársaság kapná meg a koncessziót, akkor egy éven belül megindíthatja a villamosvasuti közlekedést a főútvonalon, továbbá a pályaudvar és Gáf között. A vasuttársaság további két-három éven belül kiépítené az Arad és ujarad közötti vonalat is. Ebben az ügyben különben Gold Emil, a hegyaljai villamosvasut igazgatója már megbeszéléseket is folytatott dr. Robu János polgármesterrel, dr. Angel István helyettes polgármesterrel és Zádor Imre gépezemigazgatóval.

XXXXXXXXXXXX

LEGUJABB.

Olasz-német kereskedelmi egyezmény. Róma. Egy olasz-német kereskedelmi egyezményről előzetes tárgyalások vannak folyamatba, amelyek kiölgítöden haladnak. Valószínű, hogy a tárgyalások eredményre fognak vezetni.

Török küldöttség Párisban. Páris. A konstantinápolyi kormány küldöttsége megérkezett Párisba.

Merénylet Amerika elnöke ellen. Washington. Az Unió köztársasági elnöke yachtjának két matrózát letartóztatták, mert kiderült, hogy a yachtot a levegőbe akarták röpiteni.

A volt monarchia vasuti anyaga. Páris. A nagykövetség tanácsa a volt osztrák-magyar monarchia vasuti anyagának szétosztására kiküldött bizottság technikai javaslatait egy szakértői bizottság elé utalta, amely konkrét javaslatot fog ki-dolgozni.

Nyugatmagyarország. Bécs. Nyugatmagyarország kérdésében az osztrák és a magyar kormányok szakbizottságot küldenek ki, azután megtörténik a végleges döntés. Gratz Gusztáv magyar külügyminiszter holnap visszatér Budapestre.

Belgium ratifikált. Brüsszel. A belga képviselőház külügyi bizottsága egyhangulag hozzájárult a Magyarországgal kötött békeszerződéshez.

Sixtus herceg kiutasítása. Róma. Sixtus pármái herceget kiutasították Olaszország területéről.

Budapest — megint Budapest

Ma jött vissza Aradra egy itteni kereskedő, aki külföldi tartózkodása közben hosszabb időt töltött Budapesten. A kereskedő a magyar főváros életéről a következőkben számolt be az Aradi Közlöny munkatársának:

Budapestnek a képe bizony már egy év óta is sokat változott. Az emberek a rengeteg sok idegizgató, lázas forradalmak, terrorok és mozgalmak után végre visszazökkentek csendes életükbe, a dolgozó polgárok ismét elfoglalták hivatalaikat, az írók lassan lassan visszaülnek íróasztalaikhoz, a bohém színiakadémiai növendékek újból órákig ott ásitóznak a Newyork hideg márványasztalai között rossz ízű kapucinereket szürcsölve, szóval ismét minden régi a magyar fővárosban: Budapest — mondhatni — végre újból Budapestté lett.

A város idegenforgalma talán nagyobb, mint valaha volt. Tömegesek sok osztrák valutáspekuláns, svájci kereskedő, idegen művész van Budapesten. A korzón, kávéházakban, a kabarékban vígan folyik az élet. A pestiek, mindkét nembeliek most is szédületes eleganciát fejtenek ki, bár a koronával való fizetés mellett az árak még abnormálisan magasak; az utóbbi két hét alatt például minden 20 százalékkal emelkedett. Egy középfinomságú férföltöny 10.000—12.000 koronába, egy pár női cipő 1800—2000—3000 koronába kerül, míg férficipőt már 2000 koronáért is lehet kapni. A női kosztümök az új divat szerint megint hosszúak lesznek, a csipőnél erősen svájfolyva s a túlzott eleganciájú pesti nők már a legnagyobb januári hidegben is az erősen kivágott nyári cipőket viselték. De a férfiak is feltűnően és pazarul öltözködnek s a főváros divatüzletei heinzse-

nek a sok külföldi és hazai elegáns divatcikkekről. Az élelmiszert illetően az árak legalább is a mi valutánk szerint elég normálisak. Egy kiló marhahús 110 korona, borjúhús 120—130 korona, a nyérliszt kilója 12—15 koronába kerül, főzölisztet azonban 40 koronán alul még mindig nem lehet kapni. A cukor kilójának — amelyet az állami hivatalnokok és a színészek 3 koronáért kapnak — a maximális ára 80 korona, de a valóságban ennek a háromszorosáért is alig lehet cukorhoz hozzájutni. Általában az állami hivatalnokok, főleg a vasutasok mindenben lényeges kedvezményt élveznek. Az éttermekben még rendkívül magas árakat számítanak fel, úgy, hogy 120—150 koronán alul egy jobb helyen nem lehet ma megebédelni. Budapest most Hegedűs Lóránt radikális pénzügyi reformjaitól várja a magyar korona kurzusának a megszüldését.

A színházak hónapok óta állandóan zsúfolt házak mellett játszanak, a pénztáraknál a 10 nappal előre árusított jegyeket már az első nap szétkapkodják, úgy, hogy általában csak három-négy-szeres áron lehet ma Pesten színházi jegyhez hozzájutni. Az operában most is a régi darabokat újítják fel; a nemzeti színháznál a Stuart Máriaiban Jászay Mari és Márkus Emma szenzációs sikerrel aratnak, a Vigben Molnár Ferenc Hattyuját adják elő állandóan telt házak mellett, a Magyar Színházban pedig a Fedorát játsszák hetek óta a Góth-párral. Kosáry Emma Király Ernővel a napokban jött vissza Pestre egy diadalmas bécsi vendégszerelés után és most férjének Butykay Ákosnak egy új operettjészerését fogja kreálni. A budapesti Zeneakadémia újabbban Hubay vezetésével több nagyszerű koncertet rendezett, az elmúlt héten

például az aradi származású Hoffmann Magda, a tehetséges fiatal hegedűművész adott egy nagyobb önálló koncertet nagy sikerrel. A fűtőanyag hiánya általában erősen érezhető mindenütt. Fát a pestiek jegyre és csak keveset kapnak. A hivatalokban mindenütt a legnagyobb rendben és pontossággal folyik a munka, a rendőrfőkapitányságon például az uttlevelemre egy óra alatt megkaptam az összes vizumokat.

Társadalmi béke

egy aradmegyei községben.

(A tüzérezredes békítő bálja.)

Borossebes község intelligenciájának különböző vallású és nemzetiségű társadalmi rétegei között évek óta a legfeszültebb viszony uralkodott. A községben soha nem volt két család, amely összetartott volna, mindenki csak pletykákat tudott és terjesztett: a többiekéről, mindenki másfelé huzott, szóval a falu társadalmának a képe állandóan egy ideális, individualista társadalom képéhez hasonlított. Egy héttel ezelőtt történt, hogy a Borossebesen állomásozó tüzérezred két rokonszenves, kedélyes parancsnokát, Zvorau ezredest és Crucescu alezredesét ismételtén Telkeresté a falu több szórakozni óhajtó lakója és megkérdezte a két tisztől, hogy nem lehetne-e valahoggy összehozni a község egymással hadilábon élő és egymásnak kellemetlenkedő tisztjeit egyidejűleg eszeleves tisztibál rendezésével. Zvorau ezredes ezután komolyan elhatározta, hogy a külön-külön jóakaratu és rokonszenves borossebesiekből

pompás társaságot fog összehozni. Tervének keresztülviteléhez azonnal hozzáfogott és azt rövid néhány nap alatt meg is valósította. A lakosság legellentétebb köréből egy bálát hívott össze a kaszinóba, ahová azután mindenki büntetés terhe mellett köteletségének tartotta elmenni, a község összes többi lakójával kibékülni és a jó hegyaljai mellett hajnalig mulatni. Az estélyen Zborau ezredes szép pohárköszöntőt mondott a község jövőbeli békéjére. Kijelentette, hogy ezentúl mindenkitől elvárja, hogy a legnagyobb szeretet és egyetértés uralkodjék közöttük, majd lelkesen éltette a község nemzetiségi kisebbségeit is. A mulatag után a borossebesiek vidáman, karöltve hagyták el a tisztikaszinó csilligóan kivilágított fényes területét.

Területi kérdések

nem érinthetők.

RÓMA. Benes cseh külügyminiszter nyilatkozott a kis antant-ról, a magyar-cseh viszonyról. Az Olaszországban folytatott tárgyalásainak az a célja, hogy a háború által annyit szenvedett Európát újá lehessen építeni és a békét meg lehessen óvni. A Magyarországgal megindítandó mindennemű tárgyalások elé a legnagyobb rokonszenvvel és érdeklődéssel tekint, egyet azonban előre is kijelent és pedig azt, hogy ezek a tárgyalások egyáltalán nem érintik a békeszerződés megállapodásait. Gazdasági megegyezésről lehet szó, de területi kérdések nem érintenek.

Mária Lujza naplója.

Egy igen érdekes okirat, Mária Lujza francia császárnőnek naplója, amelyet nászutazásán vezetett, jutott most a londoni „Strand Magazine” februári füzetében először nyilvánosságra. Lady Thompson, a naplónak jelenlegi tulajdonosnője, bevezetésben azt írja, hogy ezt a naplót nagyanyjától Smith Windham asszonytól ajándékba kapta, aki azt lefordította ugyan nyilvánosságra azonban sohasem hozta. A naplónak egyszerű piros kötése van és az első oldalra Mária Lujza császárnő e szavakat írta: „Egyedül az én részemre szánva!” Mária Lujza császárnő Ferenc osztrák császár leánya abban az időben, amikor a napló vezetését megkezdte, mindössze 18 éves volt; 1791-ben született és I. Napoleonhoz 810. április 2-án ment férjhez. „Compiegneből nagyon meglepődtem utaztam el” írja a fiatal császárnő, de kényelmes utazásom kellemesen meglepett. Nápoly királynője és Würzburg herceg elkísértek engem. Különösen annak örülök, hogy Würzburg herceg mellett van, mert nagyon szeretetreméltó és vidám. A vidék Compiegne és Saint-Quantim között kedves, sőt helyenként szép és nagyon termékeny: Saint-Quantinban a déli órában érkezünk meg és a császárt s engem a prefekturán szál-

lások el, ahol minden kényelmetlen és piszkos volt. Az is kellemetlen volt, hogy az épületnek egész más szárnyában kellett laknom, mint férjem, a császár. A császár sietve megreggelizett s az után lóra szállt, hogy a vasműveket és a saint-quentini csatornát, amely a császár tervei szerint készült, megsejmelje. Én ágyba fektüdtem, mert nagyon fáradt voltam és úgy éreztem magam, mintha összezuhtak volna, mivel nem vagyok hozzá szokva, hogy rossz utakon hosszú ideig utazzam. A császár meghagyta nekem, hogy 4 órakor keljek fel és látogassak meg egy pamutszövődet, amely kiváló módon van berendezve és engem nagyon érdekelt. A prefekturára való visszaérkezésünk után Saint-Quantin előkelőségeit fogadtuk, ami igen fárasztó volt, mert kénytelenek voltunk két óra hosszat folytonosan állni, anélkül, hogy csak egy pillanatra is leülhetünk volna.

A következő reggel a csatorna partján két szép és tágas csónakba szálltunk és Cambraiig csónakáztunk, ahol a csatorna a Schelde folyóba torkollik.

A fiatal császárnő ezután Belgimmon keresztül tett utazását írja le és elmondja, mily rossz következményei voltak egy fürdőnek ránézve. „Az utazástól nagyon piszkos voltam” — írja és a lackeni várkastélyban, ahol megszálltunk, rögtön megérkezésünk után fürdőt vettem. Lehet,

hogy a víz túlmeleg volt, vagy lehetett más oka is — de a fürdőkád elhagyása után mindjárt heves gyomorfájást, éreztem és görcsroham gyötört.

A császár rögtön Chevalier Juan lovag orvosért küldött; ez a frázisok egész tömkelegével nagy sokaságával megérkezett és kijelentette, hogy nagyon gyöngyök vagyok és ez az oka megbetegedésemmek. A császár hitt a szöszatyárnak, de én csak fáradt voltam a nagy uttól és Juan lovag nagyon tévedett. Másnap reggel a császár már 7 órakor a szobámba jött és fel kellett kelnem, ahelyett, hogy egy kissé pihenhettem volna.

Mária Lujza császárnő, aki a naplóból kitetszőleg Napoleonhoz nem nagyon ragaszkodott, ezután egy jelenetet ír le, amely kellemesen megvilágítja a császár temperamentumát: Este 9 órakor Bergenap-Zoamba érkezünk, ahol fortelmes lakásokat kaptunk. A császárt rögtön elhagyta jó kedve és az ebédnél jelenlétemre való tekintet nélkül szabad folyást engedett rossz hangulatának. Szidta a szolgálkat, mert a felszolgált ragou szerinte rosszul volt elkészítve, megparancsolta, hogy foglyot hozzanak neki, de ezt is visszaküldte azzal, hogy ez sincs jól elkészítve, majd salátát rendelt, de ez sem ízlett neki. Így ment ez még öt más étellel. Montebello hercegnő nevetésbe tört ki, amit sehogy sem tudott visz-

szafosztani, annyira mulattatta őt a császár rossz kedve. Hiába intettem neki, hogy uralkodjék magán, nem volt rá képes. A császár szerencsére sokkal jobban el volt foglalva saját gondolataival, semhogy a jó hercegnő-tiszteletlen viselkedését észrevette volna, mert különben a hozzám rendkívül ragaszkodó hercegnőnek szolgálatát el kellett volna hagynia. A császár rossz kedve mindenesetre nem volt egészen indokolatlan, lakásaink igazán rettenetes állapotban voltak. Wetsfalia királynőjének szobájában nem volt sem asztal, sem szék és Neufchatel herceg hálószobájának ablakait papírral volt kénytelen betömni, mivel a táblák egészen el voltak törve.

Az volt a szándékom, hogy 9 óráig aludni fogok, de Napoleon, aki már hajnali 4 órakor kilovagolt, azt izente nekem, hogy 8 órakor készenlétben kell lennem, hogy vele kivogoljak. Elképzelhető, mily kellemetlen volt nekem ez a meghagyás, amelyhez akarva, nem akarva alkalmazkodnom kellett.

Más utazási kellemetlenségei is voltak Mária Lujza császárnőnek és befejezésül ezt írja: „Közvetlenül Párisba való elutazásunk előtt Napoleon Kabinetgyűlést hívott össze. Egyáltalán nem az én hibám volt, hogy minden szót halottam, amit beszéltek, de a császár oly hangosan kiabált, hogy mindent meg kellett értenem.

Pétervár

az ellenforradalmárok kezén

LONDON. Pétervárról szombat óta nem érkezik közvetlen értesítés. Bizonyos, hogy a városban a bolsevisták és az ellenforradalmárok nehéz harcokat vívnak. A Morningpost azt írja, hogy Pétervár belvárosa az ellenforradalmárok kezén van. A várost délről ismételtelen lövik.

BERLIN. Helmingfors jelentés szerint Dutow közák heitmann százezer tüntető hadsereggel meg akarja bukztatni a szovjetet. Szibériában is nagyarányú ellenforradalmi mozgalmak vannak.

Törvényesítés

a bíróság előtt

Érdekes és nem mindennapi esemény játszódott le a napokban az aradi járásbíró előtt. Néhány héttel ezelőtt történt, hogy egy aradi izraelita vallású fiatal szobafestő megnősült. A fiatalember, aki az összes írásain az anyja vezetékeve alatt szerepelt és az anyakönyvi hivatalban is mint törvénytelen gyermek volt nyilvántartva, rendbe akarta hozni az ügyét és ezért a házasságkötés után néhány nappal felkereste az anyakönyvi hivatalban Ágoston Zsigmond helyettes anyakönyvvezetőt. Izgatottan előadta, hogy ő egész életén keresztül az apja nevét viselte és az anyakönyvvezető jóakarására apellálva, új házassági bizonylatot kért. Ágoston jóakarattal hallgatta végig a szegény embert, akinek az írásából tényleg megállapította, hogy állandóan az apja nevét viselte, de nem tehetve semmi egyebet, áttette ügyét a járásbíróhoz.

A bírósági tárgyaláson azután a szobafestővel együtt annak apja is megjelent és amikor az ő tanúságtételére került a sor, így szólt a bíróhoz:

— Tekintetes bíró ur! Tessék reám nézni és összehasonlítani engem a fiammal. Hát nem az én arcom az ő arca? az én orrom az orra? nem ugyanolyan a fiam szája, mint az én szám, tek. bíró ur? Hát lehet ez a fiu ilyen tökéletes hasonlatosság mellett a más gyermeke?

A bíró először mosolyogni kezdett az öreg ember naiv fellépésén, de már a következő pillanatban észrevette, hogy az apa és fiu között le nem tagadható a hasonlatosság. Azután néhány percesnyi fontolgatás után kihirdette a határozatot, amely szerint a szobafestő törvényes születése megállapítást nyert és így a fiatalember ezentúl jogosan használhatja atyja nevét. A fiatalember ezután boldogan távozott a bírósági tereméből atyjával és annak nevével a boldog tulajdonjogával, a bíró pedig az ügyet utólagos jóváhagyás végett felterjesztette a bürocrustii igazságügyminiszteriumhoz.

Friedrichet vád alá helyezték.

(Márciusban lesz a Tisza-pőr főtárgyalása.)

BUDAPEST. A Tisza-bűnügy lábán marad, mert a nemzetgyűben a főtárgyalás három hételés mentelmi bizottsága nem mulva lesz. A budapesti ügyész-függesztette fel a mentelmi jogát ség Friedrich István ellen vád- és nem egyezett bele előzetes leiratot adott be, amely részben a tartóztatásába. A bűnügyben nintanuvallomások, részben Friedrichnek a katonatanácsban, illetve a nemzeti tanácsban Tisza Dobó Istvánt kivéve, aki — mint meggyilkolásáról elhangzott kiismeretes — a rabkórházban megjelentései alapján készült. A vádat a büntetőtörvénykönyv 278. Fényes László hírlapírók: bűné-
s-ába-ütköző egyrendbeli gyilgédként pedig Gartner Marcell kosságra való felbujtás büntette mérnök kerülnek a bíróság elé. miatt emelték. Friedrich szabad-

Császár tanár u.

BUDAPEST. A magyar kultuszminiszter a Nemzeti színház művészeti adminisztrálásával a Szinművészeti Tanácsot bízta meg, amelynek elnökévé Császár Elemér egyetemi tanárt nevezték ki. A budapesti sajtó felháborodással foglalkozik a Szinművészeti Tanács legújabb határozatával, amely Tolsztoj, Strindberg, D'Annunzio és Rovetta darabjait száműzte az ország legelső színpadáról. — Mi már abba is hajlandók vagyunk beletörödni. — írja a Pestői Napló — hogy a Nemzeti Színház deszkáin nem fogunk új és friss tehetségű magyar írókkal találkozni, mert egy író felfedezni mindig kockázatos dolog és ennek a kockázatnak a viselését igazán nevé kívánhatjuk a Szinművészeti Tanácstól. De hogyan lehetséges, hogy olyan írókat, akik a világirodalom mértékével mérve is óriások, akiknek örök szelleme immár hallhatatlanságé, a Szinművészeti Tanács kiutasít a Nemzeti Színházból? Csak a multkor került nyilvánosságra, hogy Tolsztoinak „A sötétség birodalma” című színművét nem találta elfogadhatónak, mert a darab nagyon komor. Ugyanekkor mellőzésre ítélte D'Annunzio, Rovettát és Strindberget. Ha ez így folytatódik, legközelebb ott tartunk, hogy eme halhatatlannoknak Császár Elemér tanár ur aláírásával dorgatorium fog menni, amelyben a tanár ur megfeddi őket dolgozataik külalakjai miatt.

Irodalom és művészet.

Betiltották a Reigent.

BÉCS. Schnitzler Artur Reigen című színdarabja immár hírhedt lett. Legelőször a berlini rendőrség tiltotta be a darab előadását, nemrég pedig a bécsi rendőri hatóságok léptek fel a darab ellen. Ebből kifolyólag az osztrák nemzetgyűlésben viharos jelenetek látszódnak le s már majdnem az volt a helyzet, hogy Schnitzler színdarabja miatt az osztrák kormány meg fog bukni. Most arról érkezik jelentés, hogy a bécsi rendőrség betiltotta a darab előadását a rend a nyugalom és a közbiztonság fenntartása érdekében.

Bleichröder színházat vásárol. Bleichröder, a német birodalom egyik leggazdagabb embere. Maga Vilmos császár is kitüntette barátságával a mindenható pénzembert. Most az a hír érkezik a pénzfejedelemtől, hogy megvásárol egy bécsi színházat, amelyben Orska Mária, a híres német színésznő fog fellépni. Allítólag Bleichröder ötmillió

márkat fektetett be a kérdéses bécsi színházba. Egyébként sokat beszélnek arról az osztrák fővárosban, hogy pénzcsoporthoz színházakat akarnak vásárolni. Többek között azt is beszélik, hogy a Kola-fivérek, akikről csak nemrég írtunk, a Neue Wiener Bühne-t akarnák megvásárolni. Hogy mennyiben felelnek meg a valóságnak e híresztelések, azt nem lehet tudni.

Zsuzsi parasztszínmű vasárnap délutáni előadása iránt a közönség minden rétegében élénk érdeklődés mutatkozik valószínnel elkapkodják a mérsékelt helyőrség előadásra a jegyeket. A cimszerepet Várady Margit játssza s alkalma nyílik kiváló művésze mellett humorát is ragyogtatni.

Aradi asszonyokról — aradi asszonyoknak. Egy tanítónő panaszos levele a szerkesztőhöz. Bonyodalmak egy színházi engedély körül. Takács János nyilatkozata a hadigazdák hálóingben című röpirat ellen. Novák Irén és Várday Jenő eltávoznak Aradról? stb. érdekes tartalommal jelent meg az Aradi Élet legújabb száma.

Benczur kiállítás.

BUDAPEST. A mult évben kiessett az ecset Benczur Gyula kezéből. Halála után rögtön felvetődött az eszme, hogy a Benczur műveit egy impozáns kiállítás keretében mutassák be a magyar közönségnek. A terv most valóra vált. Február 27-én megkezdődnek a Benczur ünnepek. A hivatalos rész a szépművészeti muzeumban zajlik le, hol a kormány hódol Benczur emlékének. Benczur a magyar tudományos akadémiának tiszteletbeli tagja volt s ezért az emlékbeszédet felette Berzeviczy Albert, az akadémia elnöke fogja tartani. A hivatalos ünnepléstől függetlenül a képzőművészeti társulat kiállítást rendez, amelyen Benczur képeit és tanítványainak műveit mutatják be. Ezt a tervet már régen megakarták valósítani s akkor Benczur esakis úgy volt hajlandó hozzájárulni, ha a kiállításon tanítványai is felvonulnak. Hatvanegy tanítványról van szó, kik közül 16 már nem él. Ugy határozottak tehát, hogy mindenik művészt két képpel fog szerepeltetni. Egyével abból az időből, amikor még Benczur tanítványa volt, míg a másik kép későbbi fejlődését lesz hivatva bemutatni. Benczur képeinek összegyűjtése nagy nehézségekbe ütközik s emiatt a kiállítás nem is lesz teljes. Hiányozni fognak azok a képek, amelyek a bajor királyi kastélyokban, Londonban, angol magánosok birtokában, az angol király tulajdonában, Belgiumban, sőt Bucures-

tiben is vannak. Szenzációja lesz a kiállításnak egy hatvan-hetven darabból álló eredeti rajzgyűjtemény. A kiállítást február 27-én József főherceg és Horthy kormányzó nyitják meg és az április 10-ig tart. Egyidejűleg Benczur kiváló műveiből alkalmi albumot adnak ki, amelynek jövedelmét özvegye javára akarták fordítani. Benczurné azonban kijelentette, hogy azt egy Benczur-alap létesítésére szánta.

Lipótváros legnagyobb adófizetői

Budapest. A Lipótvárosban, amelyben Budapest leggazdagabb emberei laknak, az adókövető bizottságok igen magas jövedelmi adókat vetettek ki. A főbb és érdekesebb tételek a következők: Fónagy Béla építési vállalkozó 14 ezer, Reiner Mór kávé 14 ezer ötszáz, Borger Testvérek 90 ezer, Miklósi Miklós zsákkölcsönző 60 ezer, Löbl Károly mészáros 50 ezer, Vajda Pál és László olajkereskedők 39 ezer ötszáz, Neuschloss Ödön és Marcell 70 ezer, Tschögel Testvérek nygkereskedők 70 ezer, Bergmann Herman tőzsdeügynök 21 ezer, Grünwald és Schiffer cég 50 ezer, Bauer Ferenc papírnagykereskedő 75 ezer, Neuberger Testvérek fakereskedők 40 ezer, Deutsch Ignác vasügynök 50 ezer, Gréf és Bartos gyárosok (tulajdonosok: Schlesinger Sándor, Haász Géza és Winkler Mór) 30 ezer, Schlesinger Alajos és Aczél Géza vaskereskedő 57 ezer, Stein Ignác és Krausz Zsigmond kereskedők 42 ezer ötszáz, Guttmann Emil textilkereskedő 75 ezer, Spégel, Bodnár és Brück posztókereskedők 90 ezer, Kovács és Steiner posztókereskedők 50 ezer, Kern Róbert vasnagykereskedő 100 ezer, Vass Béla vaskereskedő 100 ezer, Grosz Nándor tőzsdeügynök 100 ezer, Hagenmacher Róbert és Társa malomtulajdonosok 125 ezer, M. Cormick és Deering gyárosok 132 ezer 35, Goldstein Zsigmond kereskedő 172 ezer, Faludi István és Elek Adolf 210 ezer, Schiffer Miksa és Grünwald-Mór-építési vállalkozók 250 ezer, Baruch Jeremiás nagykereskedő 250 ezer, Eisler I. és Testvérei fatermelők 275 ezer 30, Frankl A. és Fiai vasnagykereskedők 630 ezer korona. A rekordot Pfeiffer Gyula, az általános ismeret tőzsdebizományos tartja 820 ezer korona jövedelmi adóval. Pfeiffer négylovas ekvipázsát vilganyvilágítással szerelte fel. Az Anna drássy-uton három ötemeletes háza van.

Detektívek a bankokban, Budapest. Az utóbbi időben mind gyakrabban előfordult bankcsalások és sikkasztások következtében a budapesti bankok vezetői értekezleten foglalkoztak az ellen teendő rendszabályokkal. Elhatározták, hogy kiképzett detektíveket fogadnak fel tisztviselőkül, akiknek feladatuk lesz megfigyelni a banktisztviselőknek nemcsak hivatali tevékenységét, hanem magánéletét is. A lapok jelentése szerint e célra több száz leszerelt katonatisztet képeznek ki.

HIREK

Neuman Testvérek és Löbl Gyula adója... Harmadoszaltu kereseti adót... Neuman Testvérek és Löbl Gyula adóját...

Uj magyar napilap. Timisoara (Temesvár). Bánán Hírlap című legközelebbi ismert hírlapok közreműködésével új magyar napilap indult meg...

A gyermekkorház költségvetése. A gyermekkorház felügyelő-bizottsága dr. Robu János polgármester elnöklésével ma délelőtt ülést tartott...

Elhunyt lapkiadó. Szeged. Endrői Imre a Szegedi Híradó majd később a Szegedi Friss Hírek lapkiadójaként ismert...

Dolgoznak a brádi aranybányák. Dévén. A közelmúltban lezárult hírek közölték a bányászati minisztérium által...

Uj repatriáló vonat. A március 5-én induló repatriáló vonatra már nem fogadnak új utazót jelentkezőket...

Frigyos főherceg pürré. Bécs. Frigyos főherceg, a volt osztrák-magyar hadsereg egykori főparancsnoka a bécsi farsangbiroságon pert indított...

Az izr. hitközségi választások... Az izraeli hitközségi választások február 14-én tartották meg...

Verekedés ezresbankokkal. Budapest. A Modern Kávéházban a múlt héten történt eset történetét...

Feljelentett bűnös. Még a múlt hónapban történt, hogy Molnár János szalárdai igazgató lakásában betörők jártak...

Pénzvesztés Magyarországon. Budapest. Hegedűs Loránt magyar pénzügyminiszter egy nyilvános beszédében...

Szenzációk találmány. Budapest. Párisból jelentik hogy egy mérnök feltalálta az úgynevezett emelkedő repülőgépet...

Egy cserép virág ötezer korona. Egy aradi ur jött haza Pestről, boldog volégeny, ő beszélt el milyen hallatlan apa van most ott a rossz valuta következtében a virágnak...

Az izr. hitközségi választások... Az izraeli hitközségi választások február 14-én tartották meg...

A titokzatos álmokör. Bécs. Angol lapok megemlékeznek arról az izraeli álmokról, melyet a lakosság körében annak a híre váltott ki...

Pénzvesztés Magyarországon. Budapest. Hegedűs Loránt magyar pénzügyminiszter egy nyilvános beszédében...

A bankjegyek becserélése mártus elején kezdődik. Az első hónapban mindössze 5 százalékot fogunk levonni...

Karneval Csermón. Érdekes és vidám karnevált este volt az idén Csermő község mulatni szerető intelligenciájának valamikor és é pillanatig még az alare homályba mögötti rejtőzötrefás lovagnak...

Vertical text on the right side of the page, possibly a continuation or a separate column.

Vertical text on the right side of the page, possibly a continuation or a separate column.

Main article titled 'Karneval Csermón' (Carnival in Csermő) describing a festive event with guests and local traditions.

Justitia háza.

(Délután a törvényszéken.)

Az utcán szemel a téli eső. Bundás parasztok jönnek be a főkaptu. Eloltják a pipákat és a hattyu-tenyerükbe verik. Azután megállnak a portás fiúkéje előtt és a balgazitást kérnek. A folyosón aktatáskás ügyvédek roliannak tova. A hivatalok ajtói nyikorogva csapódnak be. A földszinten Zih járásbíró ajtaja előtt van a legnagyobb élénkség. Apróbb beszélgetéseket tárgyalnak ma. A folyosó padjain egymás mellett ülnek a tanúk. A szolga egymásután szólitja be őket a tárgyalószobába. Benn a járásbíró asztala előtt egy kővér uriaszony esküszik, hogy ő nem kezdte a veszekedést és kéri a tekintetes bíró urat, hogy ne higyen senki másnak, csak neki. A piacon vásárolt valamit és összeveszett az árus asszonnyal. A szavakat retti követte és alaposan helybenhagyta egymást. Persze, hogy a kofa győzött és alaposan helybenhagyta a nagyságot. Most mindketten idefutottak a bírósághoz és mindkettő a maga igazát vitatja. A járásbíró valószínűleg úgy fogja megoldani a gordiusi csomót, hogy a törvény értelmében mindkettőt elmarasztalja. Talán ezután majd csak meg lesz a békesség. A folyosó másik végében Éles Simon járásbíró szobája örvend nagy népszerűségnek. Ma a lakbérleti bizottságnak van itt ülése. Csupa érdektelen apróságokat tárgyalnak. Nagy Mihályné Virág-utcai lakosnak felmondott a házigazdája, mert a fia összekötönbözött a háztulajdonos leányával. A bizottság egy csomó tanút hallgat ki és a végén elutasítja a Virág-utcai háziurat. Nem lehet felmondani és felhívja őket, hogy a saját érdekükben ne veszekedjenek.

Az emeleten az elnöki szoba előtt ügyvédek beszélgetnek. Közben szorgalmasan az órájukat nézik, hogy ne késsenek le a tárgyalásukról. A főtárgyaló-terem előtt néhány paraszt áll. Benn Bittó József táblabíró büntető tanácsa ülészik. A tárgyalás mindenki számára nyilvános, de hallgatóság nem igen jön. Kit érdekel ma másoknak a nyomorusága? Néha érdekesebb ügyek is akadnak, de ma nem gyökösösgöt tárgyalnak. Egy ószhajú, öreg paraszt ül a vádlottak padján. Homloka redősen ráncosodott össze és bizalmatlanul tekintet körül, mögötte szorongós örök. Az ügyészeg okirat-hamisítással vádolja. Örlési tanu-írányokat hamisított. A saikszavu paraszt védekezése nagyon egyszerű. Nem volt kenyere, hát kijavította a számokat és nem érti, hogy mit is akarnak tőle, mikor ő megfizetett a molnárnak. Amint jobban figyelem az arcát, ravasz- ságot olvasok ki szemeiből. Teljesen tudatában van bűnének és most butának tettei magát. A bi-

róság visszavonul és kihirdeti az ítéletet. Két havi börtönre ítélték az öreget, de azonnal haza is mehetett, mert a vizsgálattal letellett a fogság. Örömmel ment haza. Az egyik emeleti szobában is tárgyalás van. Az árellenőrző bizottság tartja itt tárgyalásait. Az előszobában kereskedők beszélgetnek egymással. Mindegyik a maga ügyét meséli és mindegyik azt vitatja, hogy csak egyedül őt érte igazságtalanság. — Hát lehet így üzletet vezetni? Kérem szépen, nem tettem véletlenségből árjelzést a cukorra és tessék, itt a baj. A földszinten egészen az épület tulsó sarkában van a vizsgálóbíró szobája. Dr. Sommer Nándor vizsgálóbíró és Szilágyi János irodafőtiszt éppen most hallgatnak ki egy betörőt, Szerb Pétert. Szerbnek az a bűne, hogy egy másik társával együtt betörték Geiger Ignáchoz és onnan 100000 korona értékű holmit lopott el. A társa Radics Stefan ismeretlen helyre szökött és most Szerb Péter rá akar mindent hártani. Azt bizonyítja, hogy Radics tört be és ő mindössze tizenötezer koronát kapott tőle, hogy hallgasson. Szerb nagy szakértője a büntető paragrafusoknak. Már nem egyszer került összeütközésbe az igazságszolgáltatással, de eddigi összes bűnei királyi amnesztiában részesültek. Most is azt akarja bizonyítani, hogy ő nem tettes, hanem csak legfeljebb *bünpártoló* lehet vádolni. Nagyon meg van sértve, mikor Sommer Nándor még akkor sem akarja elhinni állítását, mikor kijelenti, hogy „Be- csületszavamra!”

Katonák kopogó lépései vonulnak végig a folyosón. Most váltják a fogházöröket. Kétfő tizenket- tőt harangoznak. Egy ószhajú, öreg anyó tipeg be a kapun. Végigmegy a folyosón. Megáll a fogházörök szobája előtt és egy szaty- rot ad át. A fiát verekedésért el- zárták és élelmet hord neki. Megvárja, míg beviszik az ebédet, köz- ben nagyokat sóhajt és mikor az üres edényt visszakapja, szomorú öreges léptekkel ballag haza. Az- után csend van, mindenütt. Az ud- varon látni égfelé meredező és a hosszú sor fogházablakot. Né- hány helyen a rács mögöl kemény buvik elő és keskeny östönzőp száll az égnek. Benn a rabok me- legszenek. (S. E.)

Mozh

A mozgóképszínházak műsora.
Február 19-én az Apollóban: Tib-Minh. V. rész. Büntügi dráma. — Az Urá- niában: Osztriga kura. Vígjáték.
* Tib-Minh V. utóllára-megy szom- baton az Apollóban. A közönség pá- ratlanul nagy érdeklődése, amely meg- nyilatkozott e csodás film iránt, egy- napra sem lanyhult el s az Apolló néző- fere minden előadásán zsúfolásig meg- telik. Egy-egy frappáns jelenet való- ságos lapsorkán kísér s a közönség fe- szült érdeklődését mindvégig lebilincseli a dráma idegizgalmas mesésbőve. Az

ötödik részben, mint már említettük, még élesebbé válik a harc a gonosztevők és a fiatal tudós között, akinek megsemmi- tésére a banditák mindent elkövetnek, de d'Athis meghitt barátai és hű szol- gája, Placide nem oly emberek, akik megijednek a mazak arnyekától, és szembeszállnak a haramiák minden gon- nosztettével. A fejezet imáléja egészen váratlan fordulat elé állítja a nézőt, aki alig tud felocsudni a meglepetéstől. Ezzel a nyugtalan idegizgalommal várja a közönség a szenzációs bűnügyi dráma befejező részét, amelyben megismeri az idegizgalmas történet végét. A befejező részt vasárnapról kezdve mutatja be az Apolló.

* **Pikáns francia bohózat az Urá- niában.** A közönség harsogó kacagásá- tól visszhangzott tegnap az Uránia szin- ház nézőtere. Az osztriga kura című francia bohózat került vetítésre, amely- nek finoman sikamlós meséje tette de- rüssé a hangulatot. Egy előregedett Don Juan csiklandós kalandját hozza élénk a pompás film, amelynek helyzet- komikumait keresztül ragyogóan csil- log a francia humor. A történet nagy- része a tengerparton játszódik le, ami nagyban emeli a kép értékét. A kitűnő francia bohózatot szombaton mutatja be utóllára az Uránia színház.

Közgazdaság.

KÖZGYÜLÉSEK.

A Kisjenői Takarékpénztár R. T. folyó évi március hó 6-án tartja rendes évi közgyűlést.

Az Első Újszentannai Takarékpénz- tár R. T. március hó 6-án rendkívüli köz- gyűlést tart.

A valutapiac.

Páris, szikratávirat február 17. Dollár 13.36, leu 19.25, márka 24.5. Bucuresti, február 17. Dollár 705, márka 1.24. Arad, február 18. Dol- lár 70, márka 1.22 és fél. — Ti- misoara (Temesvár), február 18. Dollár 71, márka 1.22 és negyed. — Budapest, február 17. Angol font 1970—1995, dollár 490—510, fran- cia-frank 3600—3675, márka 880— 900, lira 1860—1900, osztrák koro- na 73.5—77.5, rubel 215—235, leu 695—715, svájci frank 8200—8500, korona- és frankdinár 1860—1390, lengyel márka 68—67. — Bécs, február 17. Márka 1172, leu 945, lira 2525, francia frank 5000, svájci frank 11250, dollár 675, ru- bel 315, szokol 882, angol font 2650, dinár 1850, magyar bankjegy 180, lengyel márka 88.5. Zürich, február 17. Berlin 157.5, Varsó 80, Miláno 2226, Prága 780, Budapest 117.5, Bécs 140, London 2355, Páris 4475, Zágráb 435, Bucuresti 860, Newyork 603.

— Budapesti örtéktőzsdé. Bu- dapest, február 17. Az értéktőzsdén a következő fontosabb kurzusok alakultak ki: Magyar Hitel 1800, Osztrák Hitel 1075, Angol—Magyar Bank 850, Leszámitoló bank 785, Salgótarjáni 6925, Rimamurányi 3850, Államvasut 3800.

— A háborús vagyon-váltás. Bu- dapest. Hegedűs Lóránt magyar pénz- ügyminiszter a nagy háborús vagyonok külön vagyon-váltásáról legközelebb törvényjavaslatot terjeszt a nemzet- gyűlés elé. A törvényjavaslat szerint az egy millió koronán alul levő háborús va- gyonok váltásmentesek.

— Felüggesztették az örlési rende- letet. Megírjuk, hogy a kormány ren- deletet adott ki, amelyben a malmoknak

eltöltötte a yámért való örlést, a pénz- ben fizetendő örlési díjat pedig olyan alacsony összegben szabta meg, hogy a malmok képtelenek lettek volna üze- műket fenntartani. Most arról értesü- lünk, hogy a kormány az örlési díjak- ra vonatkozó rendeletet hatályon ki- kívül helyezte és a régi rendeletet hagyta érvényben.

Weisz Manfred 40 millió adója

BUDAPEST. Az adókvető-bi- zottság Weisz Manfredet, a cse- peli töltény és konzervgyár tulaj- donosát az 1917—1919 évekre ha- dínyszereség és jövedelmi adó cí- mén negyven millió koronával súj- totta. Erről a bizottság Weisz Manfredet határozatilag értesítet- te és ennek alapján joga lett volna 15 napon belül felelkezni. Weisz Manfred azonban úgy intézkedett, hogy az összeget azonnal fizessék ki és másnap az ügyvédje egy bank útján a 40 millió koronát át- utalta az adóhivatalba. A magyar állam jól járt, de jól járt Weisz Manfred is, mert megtakarította a nagy összeg után járó kamatokat.

A szerkesztésért KÁROLY JÓZSEF

ÉRTESTÉS.
A nagyérdemű közönség szíves tudó- mására adom, hogy az „Unió” festő és vegytisztító vállalat vezetőségét átvét- tem és így minden e szakmába vágó munkát elvállalok.

Szíves pártfogást kér:
Ózv. Schwarcz Vilmosné.
főhő-nemű varró-üzlete
10454 **Sir. Emlinesou (Deák F.-u.) 7.**
Aradváros községi iskolaszékétől.
74 1921.

MEGHÍVÁS.
Arad, i. h. j. f. Város községi iskola- széke folyó évi február hó 19-én (szom- bat) délután 4 órakor a városháza ta- nácstermében rendes ülést tart, amelyre az iskolaszék t. tagjait tisztelettel meghívom.
Arad, 1921. évi február hó 17-én.
Dr. Robu János, s. k.
iskolaszéki elnök.

- Az ülés tárgyal:**
1. Jelentés a lett elnöki intézkedé- sekről.
 2. A vallás- és közoktatásiügyi minis- teri rendelet a községi elemi és polgári iskolák tanerőinek új fizetésére vonal- kozólag.
 3. Az iskolaszék 1921—22. évi költség- előirányzata.
 4. A közoktatásiügyi államtitkárság le- irata Szolka Anna és Jancsovics Janka polgári iskolai tanárnők véglegesítése tárgyában.
 5. A közigazgatási bizottságnak hatá- rozata Szép F. János és Hirmaun Ferenc polgári iskolai tanárok elmozdítása tár- gyában.
 6. Gör. kel. román szentiszék átirata egy második hitoktatói állás szervezése tárgyában.
 7. Ev. ref. ág. ev. egyház átirata a hitoktatók díjazása tárgyában.
 8. Joan Nicolescu gör. kath. román hittanár kérelme hittantanítás, díjának megállapítása tárgyában.
 9. Tanfelügyeléség átirata női kezi- munka tanítás tárgyában.
 10. Helyettes tanítók fizetés irvitás iránti kérelme.
 11. Óradó tanárok kérelme óradijuk- nak felemelése tárgyában.
 12. Najmányi Erzsébet és Menczer Sándor helyettes tanítók kérelme vég- legesítésük tárgyában.
 13. Pekete Józsefné állami tanítónő alkalmaztatás iránti kérelme.
 14. Popoviciu Dimitriu igazgató elő- terjesztése Popoviciu György tanító helyettesítésére vonatkozólag illetőleg Gás pár Joan helyettesítéséért járó díjának megállapítása tárgyában.
 15. Indítványok.

Convocare.

Domniile actionari ai **PRIMEI CASSA DE PASTRARE S. A. DIN SANTANA** prin aceasta se invita la

Sedinta extraordinara, care se va tine la 6 martie a. c. la 11 ore inainte de amiază in localitate institutului.

OBIECTE:

1. Modificarea paragrafului 57 din statute.

2. Autorizarea directiunii, ca la caz daca judecatoria va pretinde modificari in statute mai departe, cele de lipsa sa le savarsasca in cercul sau de activitate. Santana, la 17. Februarie 1921.

Directiunea.

Observatie: Domniile actionari cari doresc a practica dreptul de votare si de scrutin sunt obligati a depune actiile lor cel puțin cu 24 ore inainte de sedinta extraordinara la cassa institutului sau la Cassa de Pastrare Judetului S. A. din Arad, ca in cas contrar nu pot participa la sedinta si la votare.

Meghivó.

Az **Első Újszentanna Takarékpénztár Részvénytársaság** I. évi március hó 6-án d. e. 11 órákor az intézet helyiségében

rendkívüli közgyűlést tart, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívattak.

Tárgy:

1. Az intézeti alapszabályok 57. §-ának módosítása.

2. Az igazgatóság felhatalmazása a cég-iróság által az alapszabályok módosításai tárgyában netalán kívánt változásoknál a szükséges intézkedéseknek saját hatáskörében való elintézése iránt. Újszentanna, 1921. évi február 17.

653

Az Igazgatóság.

Jegyzet: Azon részvényesek, akik a közgyűlésen szavazati vagy választási jogokkal élni akarnak, kötelesek részvényeiket legkésőbb egy nappal a közgyűlés megtartása előtt az intézet pénztáránál vagy Aradon, az Aradmegyei Takarékpénztárnál letéti okmány ellenében átadni, ellenkező esetben a tanácskozásban és szavazásban részt nem vehetnek.

Apró hirdetések**Levelőzés.**

"TAMOGATÓ BARÁT" feligére leveli van a kiadóban. 655

Alkalmazás.

INTELLIGENS német vagy magyar kasszonyt keresek. Jelenkezés: délelőtt 11-1 óra öv. Kleinnéfal. Piata Avram Iancu (Szabadság-ter) 11. II. 658

FEHÉRNEMŰ JAVÍTÁS és slingelés olcsón vállalok. Thököly Imre-utca 24. 654

BEJARÓ fogadó szobaleány orvosi rendelőbe azonnal felvételt. Cim Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10454

GYERMEKEK MELLÉ jobb leány, vagy idősebb-asszony felvételük. Cim: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10454

IRODAI és közigazgatási teendőkben jártas négy nyelvet beszélő megbízható tisztviselő irodai felügyelői, vagy egyéb bizalmi állás betöltésére vállalkozik. Cim: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10454

Lakás.

EGYSZOBÁS és konyhaberendezés átadható lakással eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10453

Vétel és eladás.

FIKUSZ 2% méteres eladó. Varjassy József-utca 30. 10453

PROGÉPOT KERESSEK MEGVÉTELRE. Jólkötött, hibátlan kérek. 660

ANTIK és modern porcellán, butort, szőnyeg, festményeket, ékszer, ezüstöt vesz és elad Salon Artistique. Allandó kiállítás. Boulevard Regina Maria (Andrássy-ter) 21. szám. 10621

Ingatlan.

ELADÓ lucernás háztelkek. Bővebbet tündenburg-ut 23. sarok vendéglő. 657

EGY nagyon jóforgalmu üzlettel és italmérőssel bíró ház telekkel együtt Vadászon, elköltözés miatt szabad kézből eladó. Cim a kiadóban. 656

STRADA CORNEL POPESCU (Edelpacher-utca) 22. számú ház elfoglalható 3 szobás lakással eladó. 584

Üzletek.

ILLÉS- és Kosár-utca sarkán levő korcsma, berendezéssel, esetleg házzal, betegség miatt eladó. 660

MOSÓINTÉZET, modern gépekkel felszerelt, visszavonulás miatt eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10453

KITŰNŐ forgalmu fűszerüzlet más vállalat miatt bérbeadó. Cim: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10454

CONVOCARE.

Domniile actionari ai **CASSEI DE PASTRARE DIN CHISINEU** prin aceasta si invita la

a XXXVII-a adunare generala ordinara

care se va tine in Chisineu la 6. Martie 1921. la 10 oare inainte de amiază, in localitatea institutului.

OBIECTE:

1. Alegerea alor 2 actionari pt autentificarea procesului verbal.

2. Raportul Directiunii.

3. Raportul Comitetului de supraveghere.

4. Propuneri pe baza inchirilor si a bilantului si darea absoluturului.

5. Deciderea asupra impartirea veniturii curat.

6. Alegerea alor 1 membru in directiune pe 2 ani.

7. Eventuale propuneri in sensul §. 38-a.

Chisineu, 14. Februarie 1921.

Dr. HUBAY PÁL, m. p., pres. societatiei.

Se notifica ca actionarii drepturile lepot valida: in persoana, prin plenipotentia legala si prin actionari plenipotentia mai de parte numai acei actionari isi pot valida voturile cari si an transcris actiile cu cel puțin 20 zile inainte de adunarea generala si inainte de ase incepe adunarea se vor depune la cassa institutului dinpreuna cu cupoanele ne espi-rate, despre cari, cassarul si cenzorul de zi, va da un bileț pentru a servi spre legitimare.

ACTIVA — VAGYON.

Contul-Bilant. — MÉRLEG-SZÁMLA.

PASIVA — TERHEK.

Cassa — Pénztár	49309.81	Capital societate — Alapitőke	300000
Capitale elocate la afte banci — Más pénztáraknál elhelyezett tőkék	828520.81	Fond de rezerva — Tartaléktőke	103576
Cambii — Váltak	321960	Fond special de rezerva — Külön tartaléktőke	15000
Hipoteca — Jelzalog	62071.60	Fond de edificare — Házépítési alap	11000
Obligatii — Kötvények	7838.60	Fondatiunea Messzer Lipót — Messzer Lipót alapitvány	1000
Cont-Curent — Folyó számla	11621	Depuneri — Betét	1185320.83
Platiri la Pénztárszövetkezeti Központ — Befizetések pénztárszövetkezeti központi üzletrészekre	2400	Creditori — Hitelezők	16049.75
Efecte — Értékpapírok	408978	Contributia dupa intrerele restante	1170.02
Realitati — Ingatlanok	1960	Hátralékos betétkamatadó	13488.78
Diverse — Vegyesek	73.80	Interese tranzitoare — Átmeneti kamatok	7732.50
		Dividenda neridicata — Fel nem vett osztalék	2618.87
		Venit transpus din 1919. — Nyereség-áthozat 1919. évről	20721.08
		Profit curat din 1920. — 1920. évi tiszta nyereség	23824.85
			1687673.42

Chisineu, la 31. decembrie 1920. — Kisjenő, 1920. december hó 31. Pentru contabilitate — Könyvelésért:

BRAUN, m. p., director — igazgató. **VÁLY**, m. p., vicepres. direct. — igazg. alelnök. **TOLDY LAJOS**, m. p.

CSUKAY, m. p., director — igazgató. **MANN**, m. p., director — igazgató.

Bilantul prezent l-am confrontat cu registrele principale si secundare si l-am aflat in ordine. Ezen mérleg számla a tő és mellékönyvekkel összehasonlítottuk és azt mindenben helyesnek és rendbenlévőnek találtuk.

Chisineu la 31. Ianuarie 1921. — Kisjenő, 1921. január hó 31.

Comitetul de supraveghere: — A felügyelő-bizottság:

BECK MÓR, m. p., membru in comit. de supravegh. — felügy. biz. tag. **RISZDORFER GYULA**, m. p., presidente in comit. de supravegh. — felügy. biz. elnök. **LENGYEL JÓZSEF**, m. p., membru in comit. de supravegh. — felügy. biz. tag.

REPORTUL COMITETULUI DE SUPRAVEGHERE.

Onorata Adunare Generala! Avem onoare a raporta ca conformandune dispozitiilor legii comerciale si statutelor institutului in sedintele noastre tinute in anul de gestiune 1920, am scontrat toate ramurile de operatiuni ale Cassei de Pastrare din Chisineu si am aflat ordine si punctualitate esemplara.

Am cenzurat si confrontat „Bilantul” Contul „Profit si Perdere” cu inventarele, registrele principale si secundare si le am aflat intru toate exacte.

Pe baza acestora primim alar propunerea privitoare la impartirea veniturii curat de Lei 23334.95 precum si celelalte propuneri ale directiunii si le recomandam si On. adunarii generale spre primire.

Dupa acesteia rugam On. adunarea generala sa binevoiasca a da alar directiunii car si comitetului de supraveghere absolutur pe anul de gestiune 1920.

Chisineu la 31. Ianuarie 1921.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Beck Mór m. p. Riszdorfer Gyula m. p. Lengyel József m. p.

i. b. tag. i. b. elnök. i. b. tag.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy a mai naptól kezdve egy ől elsőrendű hasáb tűzifa árát

330.— Leire

szállítottuk le. Waggontételekben a legolcsóbb napi árak! Fűrészelő gépek a legutányosabban és azonnal rendelkezésre állanak

Bekapcsolt telefon szám: 491. és 780.

Oravetz Miklós és Holländer Alfréd

Alsómarosparti Fatalepel 647

MEGHIVÓ.

A Kisjenői Takarékpénztár Részvénytársaság XXXVII. évi rendes közgyűlése

1921. március hó 6-án délelőtt 10 órákor fog az intézet helyiségében megtartatni melyre a tisztelt részvényeseket tisztelettel meghívom.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kibőltése.

2. Az igazgatóság jelentése.

3. A felügyelő-bizottság jelentése.

4. Az évi zárszám és mérleg előterjesztése és a felmentvény megadása.

5. A tiszta nyereség hovatartásáról szóló igazgatóság javaslat feletti határozat.

6. Egy igazgatósági tag két évre leendő megválasztása.

7. Netáni indítványok az alapszabályok 38. §-a értelmében. Kisjenő, 1921. február hó 14-én.

Dr. HUBAY PÁL s. k. társulati elnök.

Megjegyeztetik, hogy a részvényesek jogukat vagy személyesen, vagy törvényes képviselők és meghatalmazott részvényesek által gyakorolhatják; továbbá, hogy a közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvényei a közgyűlést megelőzőleg 20 nappal előbb a társaság részvénykönyvében nevére iratott és a közgyűlés megkezdése előtt le nem járó szelvényeivel együtt a társaság pénztárnokánál letéttelt, miről a pénztárnok és a napbiztos által tértvény adatik mely igazolófényül szolgál.